
A. N. O. – Asociace nestátních organizací

Zpráva o činnosti 2020

Informace pro Valnou hromadu 11. 11. 2020

Obsah

1. Kancelář asociace.....	3
2. Ředitel asociace	3
3. Rada Asociace	4
4. Organizační informace kanceláře	4
Členské organizace v roce 2020.....	4
Jednání Rady a Valné hromady v roce 2020	4
Kontrola NKÚ	4
Různé	4
5. Aktivity Asociace v roce 2020	5
Pandemie onemocnění COVID-19-19	5
Finance na r. 2021 – centrální úroveň	6
Finance na r. 2021 – komunální úroveň	7
Legislativa	7
Materiál „Koncepce rozvoje adiktologických služeb“	8
Materiál „Návrh rozdělení alokace pro ČR v programovém období 2021 – 2027 mezi operační programy“	8
Kampaň Zůstaň nad vlivem.....	9
PR a medializace	9
6. Zpráva o činnosti sekcí	9
7. Plán činnosti A. N. O. pro příští období.....	10
8. Přehled členů Asociace k 11. 11. 2020.....	10

1. Kancelář asociace

Kancelář asociace slouží k zajištění chodu Asociace, vytváření PR Asociace a podpoře členských organizací. Začátkem roku 2020 se kancelář přestěhovala do nových prostor na adresu Bubenská 6, Praha 7, 170 00.

Kancelář komunikuje s členskou základnou, účastní se jednání odborných platforem a spolupracujících subjektů (například Adiktologické fórum, jednání výboru Společnosti pro návykové nemoci České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, spolupráce s Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR, spolupráce s Uníí zaměstnavatelských svazů (jejich členem je i A. N. O.) a zajišťuje administrativní organizační chod Asociace.

Součástí Asociace je i nadále projekt Právní poradna - A. N. O., která sídlí na adrese Koněvova 95, Praha 3, Žižkov, 130 00.

Personální obsazení kanceláře:

Matěj Hollan - ředitel Asociace, 1,0 úvazek

Nora Staňková - vedoucí kanceláře, DPP/DPČ

Lucie Zittová - metodik, DPP/DPČ

Pavla Spěšná – ekonomické řízení, DPP

Zuzana Štvrtňová - administrace facebookového profilu a webových stránek Asociace, DPP

2. Ředitel asociace

Náplní práce ředitele je příprava podkladů na jednání zejména na centrální úrovni (předseda vlády, ministerstva, Sekretariát RVKPP, MPSV a další). Ředitel se těchto jednání také účastní, v některých případech společně s některým z členů Rady asociace, a vede také významnou část následné komunikace včetně plnění úkolů, které z těchto jednání vyplývají. Ředitel připravuje dále podklady k jednání Rady A. N. O. a těchto jednání se účastní – předkládá Radě asociace přehled plnění dohodnutých aktivit a přijímá od Rady asociace zadání ke své další činnosti. Dále má na starosti řešení legislativy (lobbing zejména v Poslanecké sněmovně), medializaci potřebných aktivit jak A.N.O. tak členských organizací formou mediálních výstupů či prostřednictvím sociálních sítí, jednání s politiky na místní úrovni (doposud např. ve Středočeském a Jihomoravském kraji). Přímo na starosti má komunikace s odbornými sekcemi služby ve vězeňství a primární prevence.

3. Rada Asociace

Členy Rady Asociace v roce 2020 byli:

Helena Rampachová - předsedkyně

Josef Radimecký - místopředseda

Jiří Richter - místopředseda

David Adameček - člen Rady

Martin Parula - člen Rady

4. Organizační informace kanceláře

Členské organizace v roce 2020

V r. 2020 noví členové nevstoupili. Organizace Proxima Sociale se rozhodla Asociaci opustit vzhledem k jiné profilaci svých služeb, než je profilace adiktologická.

Jednání Rady a Valné hromady v roce 2020

V roce 2020 proběhlo jedenáct jednání Rady (do začátku listopadu 2020), dvě setkání se členy Asociace a jedna Valná hromada¹. Vzhledem k současné situaci pandemie Covid-19 proběhla veškerá jednání on-line formou.

Kontrola NKÚ²

Na konci srpna se ohlásila kontrola z NKÚ, vyžádala si podklady ke všem třem našim projektům financovaným z Úřadu vlády (RVKPP): Podpora činnosti, Právní poradna, Informační kampaň o závislostech, a to za období roku 2017 a 2019. Všechny požadované dokumenty jsme dodali, nyní čekáme na další pokyny ze strany NKÚ.

Různé

Asociace je i nadále členem Unie zaměstnavatelských svazů.

Asociace je členem Asociace Eurocare (sdružení nevládních a veřejnovládních organizací v Evropě, zasazuje se o prevenci a snížení škod souvisejících s alkoholem).

¹ Druhá Valná hromada se koná on-line 11. 11. 2020

² Nejvyšší kontrolní úřad

Asociace aktivně prezentuje sebe i členské organizace v rámci PR na sociálních sítích (Facebook). Interní část webových stránek, která byla vytvořena v roce 2017, slouží členským organizacím a sekcím zejména k efektivnímu sdílení informací.

Asociace je pravidelným přispěvatelem do odborného časopisu Adiktologie v preventivní a léčebné praxi, v rámci kterého propaguje nejen své členské organizace, ale také představuje svou činnost.

5. Aktivity Asociace v roce 2020³

Pandemie onemocnění COVID-19-19

- V počátku pandemie jsme jednali s ministryní práce a sociálních věcí, aby organizace poskytující sociální služby mohly přesunout zaměstnance na činnosti související s řešením důsledků pandemie a aby tyto výkony byly propláceny.
- Vyvíjeli jsme úsilí směřující k tomu, aby bylo započato plošné testování v sociálních službách (jak zaměstnanců, tak klientů), což se podařilo částečně bohužel až od podzimu; momentálně jsme v jednání s Úřadem vlády, Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem zdravotnictví ohledně dalšího proplácení testování v období od listopadu. Usilovali jsme o to, aby služby byly dostatečně zásobovány ochrannými pomůckami (obrátili jsme se dopisem na vedení Ústředního krizového štábu), což se podařilo.
- Jednali jsme o tom, aby služby primární prevence mohly i po dobu zákazu provozu škol vykazovat činnost on-line formou.
- Zúčastnili jsme se jednání VZRI⁴ a RVKPP⁵ na konci června (a poté na počátku listopadu⁶); usilovali jsme o navýšení finančních prostředků ještě pro letošní rok, aby bylo možno pokrýt náklady organizací, které vznikly v důsledku pandemie, avšak náš požadavek nebyl podpořen ze strany národní koordinátorky.
- Na listopadové jednání RVKPP v reakci na naši žádost zadal premiér ČR Národní protidrogové koordinátorce úkol požádat dopisem připraveným ve spolupráci s námi o navýšení finančních prostředků na příští rok v potřebné výši, aby mohly být naše služby udrženy pokud možno na úrovni roku 2020; tento dopis bude odeslán na Ministerstvo financí v první polovině listopadu.
- Jednáme v úzké spolupráci s naší sekcí služeb ve vězení o prosazení možnosti poskytovat práci s klienty ve vazbě a výkonu trestu on-line formou tak, aby ani v případě zhoršení pandemické situace a uzavření věznic nezůstali naši klienti bez kontaktu s pracovníky. Na listopadové RVKPP bylo dosaženo významného posunu, kdy Ministerstvo spravedlnosti deklarovalo, že se v horizontu dnů o 100 % navýší kapacity věznic na videokonference.

³ Vybrané aktivity z činnosti Rady asociace a ředitele

⁴ Výbor zástupců rezortů a institucí

⁵ Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky

- Jednáme v úzké spolupráci s naší sekcí primární prevence o prosazení možnosti poskytovat primární prevenci on-line formou i za situace, kdy jsou školy a školská zařízení uzavřeny; chceme, aby tyto činnosti bylo možno vykazovat, a tedy i hradit z dotace MŠMT. On-line forma výkonu primární prevence má být postavena na roveň přímé práci. Na poslední RVKPP bylo v tomto smyslu přijato usnesení, které online formu primární prevence v době uzavření škol a školských zařízení z důvodu pandemie onemocnění Covid-19 plošně doporučuje, a tedy uznává jako plnohodnotný výkon.

Finance na r. 2021 – centrální úroveň

- Dotační řízení RVKPP 2020: urgovali jsme zveřejnění návrhu na rozdělení dotačních prostředků z první výzvy RVKPP; ke zveřejnění poté došlo s významným zpožděním ze strany Sekretariátu RVKPP, který se odvolával na dlouhé termíny pro nezbytné administrativní kroky ze strany Úřadu vlády ČR. Rozporovali jsme dogmatické aplikování správního řádu na přidělování dotací; docílili jsme alespoň toho, že se k posuzování žádostí opět přizvou zástupci odborných a střešních společností. Upozorňovali jsme na nutnost vyplatit přidělené dotace vždy v co nejbližším termínu, zdržení ve vyhlášení výsledků dotačního výboru i ve výplatě dotací znamenají pro organizace významné problémy. V průběhu těchto jednání jsme požádali Sekretariát RVKPP o poskytnutí příslušné směrnice, která určuje vnitřní chod posuzování a přidělování dotací; z důvodu absence jakékoliv reakce jsme byli nuceni se následně obrátit s žádostí o její poskytnutí na Úřad vlády formou žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Poté nám byla směrnice obratem poskytnuta a po jejím prostudování jsme zjistili, že rozhodnutí o přidělení dotace, stejně jako celý postup při přidělování dotací, je plně v kompetenci ředitelky Odboru protidrogové politiky a Národní protidrogové koordinátorky (tedy i letošní mnohaměsíční zdržení s vyplácením první i druhé výzvy dotací nejde na zodpovědnost nadřízeného orgánu, tedy Úřadu vlády ČR, avšak je plně na bedrech ředitelky Odboru protidrogové politiky).
- Dotační řízení 2021: jednáme se Sekretariátem RVKPP, že v letošním roce kvůli pandemii Covid-19 vznikly našim organizacím výdaje nad rámec původních rozpočtů a rozpočet RVKPP na dotace pro projekty protidrogové politiky na rok 2021 by tedy měl být navýšen o adekvátní částku. Pro rok 2021 má Sekretariát RVKPP schválenou částku 226,5 mil. Kč. Požadavek o navýšení finančních prostředků v celkové výši 43,5 mil. Kč nebyl MF⁷ akceptován, ale na posledním jednání RVKPP bylo premiérem ČR slíbeno, že se situace vyřeší (viz výše). Současně v souvislosti s navýšením platů a mezd v sociálních službách od 1. 1. 2021 (MPSV, ministryně Maláčová) vzniká další deficit, a to přibližně ve výši 17 mil. Kč na dofinancování mezd v adiktologických službách. Situaci řešíme i ve spolupráci s prezidentem UZS⁸ J. Horeckým, který přednesl náš požadavek na jednání Tripartity, a informovali jsme o tom všechny členy RVKPP⁹.

⁷ Ministerstvo financí

⁸ Unie zaměstnavatelských svazů

⁹ Členové Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/rada/>

- Usilujeme o navrácení možnosti hradit členský příspěvek z dotace RVKPP, protože jeho neuznávání představuje významné ohrožení financování A.N.O.; z jednání na poslední RVKPP vyplynulo, že národní protidrogová koordinátorka je ostře proti této možnosti. V jednáních budeme pokračovat.
- Opakovaně jsme jednali s premiérem, s vedoucí Úřadu vlád¹⁰, se zástupci Sekretariátu a dalších ústředních orgánů o možnosti ustanovení Agentury pro financování politiky v oblasti závislostí. Po počátečních úspěších, kdy toto řešení akceptovala vedoucí Úřadu vlády i premiér, byla ze strany NPK¹¹ tato cesta prozatím zablokována a stát toto řešení nyní nepodporuje. Na valné hromadě předkládáme proto návrh dalšího postupu v této věci.

Finance na r. 2021 – komunální úroveň

Finanční situace komunální sféry v příštím roce je v současné chvíli neznámá, protože nejsou zveřejněny oficiální odhady příjmů a výdajů SR¹² 2021 a přerozdělení finančních prostředků do měst. Lze očekávat v lepším případě stagnaci, v horším pokles rozpočtu – zejména pokud bude přijato zrušení superhrubé mzdy dle poslaneckého návrhu A. Babiše, které by znamenalo obrovský propad příjmu státního rozpočtu a tedy sekundárně i příjmů měst skrze rozpočtové určení daní. Toto snížení příjmů měst by bylo o desítky procent. Z informací podaných na poslední RVKPP Národní protidrogovou koordinátorkou plyne, že města i kraje napříč republikou o snížení peněz na naši problematiku uvažují. Vzhledem k letošnímu brzkému termínu voleb řeší krajské rozpočty na příští rok nové vedení kraje; vedení asociace nabízí členským organizacím podporu a spolupráci v jednáních s obcí či krajem v případech, kde budou hrozit škrty či omezení.

Legislativa

V uplynulém období jsme sledovali několik legislativních procesů, které mají buď přímý dopad na fungování našich služeb či na naše klienty:

- Změna daní z hazardu – opět se vrací návrh na paradoxní zvýšení daně z nejméně rizikového druhu hazardu (loterií). Český trh hazardních her je už dlouhodobě vychýlen extrémně k technickým hrám (automaty apod.), zatímco v ostatních zemích EU je podíl na trhu opačný (tj. dominantní část trhu pokrývají loterie, jejichž společenská nebezpečnost je nízká). Situaci sledujeme, usilujeme, aby nebyla přijímána opatření směřující proti principu harm reduction. Bohužel na posledním jednání rozpočtového výboru Sněmovny byl přijat pozměňovací návrh poslance Bělobrádka o navýšení daní z loterií o 20 procentních bodů na 55 %, čímž by byl tento nejméně nebezpečný druh hazardu významně znevýhodněn proti nejrizikovějším automatům.

¹⁰ <https://www.vlada.cz/cz/urad-vlady/vedouci-uradu-vlady/vedouci-uradu-vlady-97088/>

¹¹ Národní protidrogové koordinátorky

¹² Státní rozpočet

- Novela zákona o sociálních službách – předložení novely vládě se předpokládá po volbách. Nesouhlas je zejména se změnami v oblasti vstupu a výstupu do sítě. Vývoj situace sledujeme prostřednictvím UZS¹³.
- Novela zákona o zdravotních službách: Připomínkovali jsme, novela mění v tomto a dalších zákonech množství parametrů, mimo jiné upravuje i výkon zdravotnických profesí v rámci služeb sociální péče, které nemají současně zdravotnickou registraci.
- Novela zákona o trestním řádu: naše sekce služeb ve vězení připomínkovala prostřednictvím Asociace organizací v oblasti vězeňství novelu, která by měla zhoršující dopad na možnost podmíněného propuštění.
- Na naše naléhání plynoucí ze situace, kdy jsou projednávány legislativní změny s přímými dopady pro naši práci, aniž bychom o nich mnohdy vůbec věděli a měli možnost se k nim vyjádřit, vedoucí Úřadu vlády a národní protidrogová koordinátorka přislíbily, že nově bude předkládána veškeré připravovaná legislativa jak do VZRI, tak i na jednání RVKPP. Tento slib nebyl dodržen a RVKPP je v oblasti legislativy nadále obcházena.

Materiál „Koncepte rozvoje adiktologických služeb“

Připomínkovali jsme materiál a vyjadřovali jsme se k připomínkám ze strany Ministerstva zdravotnictví; trvali jsme na řádném vypořádání připomínek všech zúčastněných subjektů. Účastnili jsme se on-line jednání na toto téma (říjen 2020). Další postup je nyní na Společnosti pro návykové nemoci ČLS JEP, která zvažuje, zda vzhledem k úrovni připomínek ze strany ústředních orgánů má smysl pokračovat ve snaze projednání na RVKPP a přijetí konceptu na oficiální úrovni.

Materiál „Návrh rozdělení alokace pro ČR v programovém období 2021 – 2027 mezi operační programy“

Jako členům UZS nám bylo umožněno připomínkovat materiál „Návrh rozdělení alokace pro ČR v programovém období 2021–2027 mezi operační programy“. Předmětný materiál podle našeho názoru obsahoval zásadní nedostatky (změna alokace ve smyslu krácení financí pro OP Z a OP JAK nebyla odůvodněna, národní plán obnovy je netransparentní, nezohledňuje aktuální a budoucí potřeby České republiky, negativně ovlivněné probíhající pandemií, apod.). V tomto smyslu jsme komunikovali s UZS; UZS vydalo k Návrhu rozdělení alokace pro ČR nesouhlasné stanovisko.

¹³ Unie zaměstnavatelských svazů

Kampaň Zůstaň nad vlivem

Realizujeme už 4. rokem projekt Zůstaň nad vlivem - celostátní informační kampaň o závislostech. Projekt komunikuje s teenagery a náctiletými jejich jazykem a tonalitou a nabízí rozcestníkem pro vyhledání pomoci. Na webu projektu je k dispozici mapa pomoci, do které pravidelně doplňujeme nabídku center, na která se můžou děti/klienti ve věku 14 - 17 let v případě potřeby obrátit. Fungujeme tedy jako prvokontakt, který poté deleguje děti a teenagery do konkrétních služeb či v případě nutnosti krizové intervence na Linku bezpečí, se kterou máme dohodu o spolupráci. Tým realizující kampaň přivítá spolupráci s členskými organizacemi, které poskytují služby primární prevence. Kontakt: Zuzana Novotná, e-mail: zuzana.novotna@insightpr.cz.

PR a medializace

- Asociace se věnuje medializaci potřeb našich služeb, ať už to byla potřeba obnovy alespoň dálkového provozu NZDM, potřeba oficiálního povolení substituce na psychoaktivní látky, problematice substituce obecně, v rámci činnosti A. N. O. či našich členských organizací vzniklo několik videí, které poukazovaly na problémy sociálního sektoru, nedostatek pomůcek, testů ap. (např. video Jindřicha Vobořila k lidem bez domova, video upozorňující na absenci testů v sociálních službách, apel upozorňující na nedostatek testů, ochranných prostředků apod. v sociálních službách).
- Mediální výstupy v důsledku naší aktivity upozorňující na klesající kvalitu drog a potřebu substituce a na situaci ohledně nedostatečného testování v sociálních službách:
 - ❖ <https://www.novinky.cz/koronavirus/clanek/ceny-rostou-kvalita-klesa-koronavir-zasahl-idrogy-40321054>
 - ❖ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/mam-strach-ze-se-blizi-doba-kdy-budou-lide-umirat-naulici/r~902d8eb885c511eaa6f6ac1f6b220ee8/>
 - ❖ <https://wave.rozhlas.cz/v-cesku-chybi-drogy-zavisli-berou-co-sezenou-8179863>
 - ❖ <https://a2larm.cz/2020/04/na-uplnem-okraji-i-na-drogove-zavisle-dolehla-pandemiekoronaviru-dochazeji-totiz-drogy/>
 - ❖ https://www.idnes.cz/brno/zpravy/drogy-nedostatek-bezdomovci-brno-nahradakoronavirus.A200330_132109_brno-zpravy_mls?
 - ❖ <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10117034229-168-hodin/220452801101101/video/799096>
 - ❖ https://www.idnes.cz/brno/zpravy/testovani-koronavirus-jihokorejske-testy-brno-voboril-prymula-babis-covid.A201015_576597_brno-zpravy_vh

6. Zpráva o činnosti sekce

Viz samostatný materiál.

7. Plán činnosti A. N. O. pro příští období

- pokračování vyjednávání o finančních prostředcích na projekty protidrogové politiky na příští rok
- pokračování monitoringu a připomínkování legislativy, která se nás týká
- zvýšená komunikace s odbornými organizacemi
- podpora členských organizací při vyjednávání o krajských a komunálních rozpočtech
- podpora sekcí v jejich odborné činnosti
- prosazování Agentury (příprava na příští funkční období Sněmovny)
- projednání a schválení strategie A. N. O. na příští období

8. Přehled členů Asociace k 11. 11. 2020

1. Advaita, z.ú.
2. Centrum Alma z.ú.
3. Centrum Auritus, Farní charita Tábor
4. Centrum protidrogové prevence a terapie, o.p.s.
5. Centrum pro rodinu PSS a klinické adiktologie, z.ú.
6. CSS Děčín p.o.
7. Do světa z.s.
8. Kolpingovo dílo České republiky z.s.
9. Krok Kyjov, z.ú.
10. Lotos – doléčovací centrum, o.p.s.
11. Magdaléna, o.p.s.
12. P-centrum, spolek
13. Point14, z.ú.
14. Portus Prachatice, o.p.s.
15. Prev-Centrum, z.ú.
16. Prevent99 z.ú.
17. Renarkon o.p.s.
18. SANANIM z.ú.
19. Středisko křesťanské pomoci Plzeň
20. Společnost Podané ruce o.p.s.
21. Spolek Ulice Plzeň
22. STŘED, z.ú.
23. Středisko prevence a léčby drogových závislostí Drop In, o.p.s.
24. WhiteLight I, z.ú.
25. Zařízení sociální intervence Kladno